

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Torhoutsesteenweg 597 (Oostende, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2021F310
Juni 2021

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2021

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV

Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese	8
1.3	Gemotiveerd advies	9
1.4	Conclusie.....	9
2	Bibliografie.....	10

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).7

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek. 6

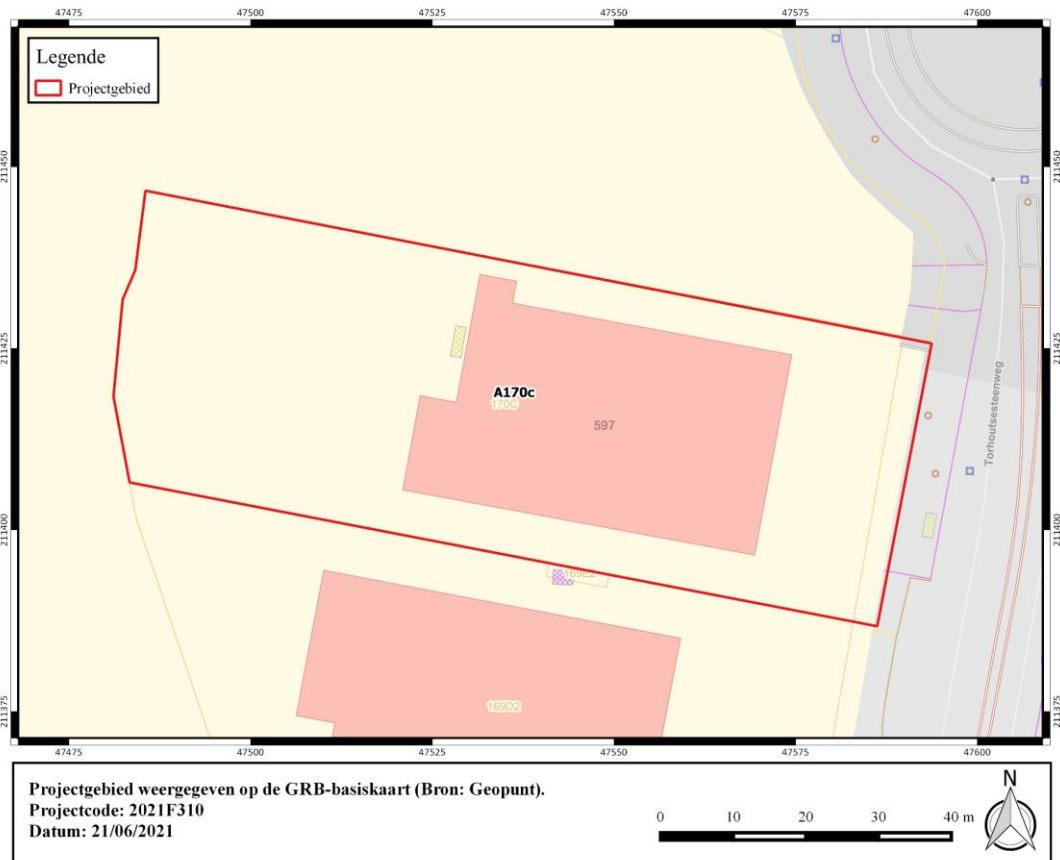

1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
b) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert NV Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
c) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Oostende
	Deelgemeente	Stene
	Postcode	8400
	Adres	Torhoutsesteenweg 597 8400 Oostende
	Toponiem	Torhoutsesteenweg 597
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 47467$ $Y_{\min} = 211371$ $X_{\max} = 47608$ $Y_{\max} = 211469$
d) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Oostende, Afdeling 9, Sectie A, nr. 170c Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de realisatie van een nieuwbouwproject aan de Torhoutsesteenweg 597 te Stene, deelgemeente van Oostende. Het projectgebied is ca. 4337 m² groot en is integraal bebouwd en verhard.

Stene is gelegen in de kustpolders, ten zuiden van de stad Oostende. Ten noorden van het onderzoeksgebied loopt het Stenedijkgeleed dat verder noordoostwaarts aansluit op het Provinciegeleed. Een 500-tal meter ten westen van het terrein loopt het Steenovengeleed. De samengestelde Quartairgeologische kaart geeft aan dat het terrein zich bevindt ter hoogte van een wadgebied waar veenlagen bewaard kunnen zijn. Net ten westen van het onderzoeksgebied loopt een opgevlude getijdengeul. De bodemkaart geeft in de omgeving van het onderzoeksgebied voornamelijk overdekte poelgronden en kleiplaatgronden weer. In het westen en ten oosten van het onderzoeksgebied geeft de bodemkaart echter aan dat de bodem ontveend is. Hierbij werd veen gewonnen als bouw materiaal, brandstof, etc. Dit impliceert dat zowel het aanwezige kustveen is vergraven als het bovenliggende kleidek. Op het hoogtemodel is te zien dat het onderzoeksgebied iets lager gelegen is dan de omgeving. Vermoedelijk is dit het gevolg van de ontvening. Het aanwezige gebouw staat duidelijk op een talud.

Het historische kaartmateriaal reflecteert het typische beeld van de kustpolders. Het terrein bevindt zich ten noorden van de historische dorpskern van Stene. Op de Ferrariskaart is te zien dat het terrein ingekleurd is als grasland. Het verloop van de huidige Torhoutsesteenweg en Steensedijk zijn reeds aangeduid. Het terrein is vrij van bebouwing. Op de 19^e-eeuwse bronnen is weinig verandering te zien in het landgebruik. Op de Vandermaelenkaart en Atlas der Buurtwegen is ten noorden van het onderzoeksgebied een molen afgebeeld. Deze molen is als cartografische indicator opgenomen in de CAI. Binnen de orthofotosequentie is te zien hoe het terrein begin de jaren '70 nog in gebruik was als grasland. In de westelijke helft van het terrein bevindt zich een structuur, mogelijk betreft het een stal. Op het luchtbeeld van de jaren '80 is de huidige situatie te zien.

In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn meerdere archeologische sites en indicatoren gekend. Ten noordwesten van het huidige projectgebied, aan de overzijde van de Steensedijk, werd bij vlakdekkend onderzoek in 2008 een terp onderzocht die vermoedelijk dateert uit de Romeinse periode. De terp was beschermd door een dijk en ten dele opgebouwd uit kleiplaggen. Op het platform werden resten aangetroffen van vermoedelijk 2 gebouwen. Binnen het vondstensemble werd zowel lokaal geproduceerd aardewerk als geïmporteerd aardewerk herkend. Naast deze resten van Romeinse bewoning werden er eveneens middeleeuwse greppels en grachten in kaart gebracht en resten van 17^e tot 18^e-eeuwse bebouwing. Ook bij veldprospecties in de omgeving werd in enkele gevallen Romeins vondstmateriaal ingezameld. Voor het overgrote deel bestaan de gekende archeologische sites uit bewoningssporen en resten van erfindeling daterend in de volle en late middeleeuwen. Ter hoogte van de stad Oostende dient ook rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van militaire infrastructuur uit de 17^e en 18^e eeuw. Bij onderzoek aan de Zilverlaan ten oosten van het onderzoeksgebied werden twee inhumaties aangesneden die vermoedelijk dateren van het Beleg van Oostende aan het begin van de 17^e eeuw. Tevens werden er resten aangesneden van een loopgravennetwerk uit de Tweede Wereldoorlog. Langsheen de hele Belgische kustlijn werd tijdens WOII de Atlantikwall uitgebouwd. Dit betreft enerzijds gevechtsstellingen en geschutsbatterijen langs de kust en logistieke en defensieve infrastructuur dieper in het binnenland. Bij verschillende onderzoeken in de omgeving van het onderzoeksgebied zijn dan ook resten uit WOII in kaart gebracht. Zo werd ter hoogte van Park Nieuwe Koers aan de Duinkerkeseweg werden het restant van een antitankgracht onderzocht. Aan de Stenedorpstraat werden eveneens de resten van een barak met toegangsweg in kaart gebracht.

Concreet dient in de omgeving van het onderzoeksgebied uitgegaan te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed. De verwachting bestaat voornamelijk uit resten vanaf de Romeinse periode op het veen en jongere resten in de aanwezige dekklei. Echter wijst de bodemkaart op een reeds ontgonnen terrein waarbij veen gewonnen is en het bodemarchief zeer waarschijnlijk verstoord.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande werken aan de Torhoutsesteenweg worden geen bijkomende onderzoeksdaden aanbevolen. Op basis van de bodemkundige gegevens kan redelijkerwijs aangenomen worden dat de ondergrond ter hoogte van het onderzoeksgebied ontveend is. Hoewel dit doorgaans geen vlakdekkende verstoring teweeg brengt dient rekening gehouden te worden met een sterk gefragmenteerd bodemarchief. Daarenboven dient rekening gehouden te worden met de aanwezige infrastructuur. Ongetwijfeld hebben funderingen, leidingen en putten bijgedragen tot de verdere fragmentatie van de ondergrond. De kans dat verder archeologisch onderzoek, in eender welke vorm, in dit geval nog kan leiden tot wezenlijke kenniswinst is zeer beperkt. Meer dan een losstaande indicatie voor aanwezigheid in het verleden kan bij verder onderzoek niet verwacht worden. Vanwege dit gebrek aan potentiële kenniswinst bij verder onderzoek wordt een doorlopend onderzoekstraject als weinig zinvol beschouwd.

1.4 Conclusie

De initiatiefnemer plant de afbraak van de bestaande infrastructuur en de realisatie van een nieuwbouwproject aan de Torhoutsesteenweg 597 te Oostende. De bodemkundige gegevens wijzen op een terrein dat in het verleden ontveend is. Redelijkerwijs kan aangenomen worden dat archeologisch relevante horizonten vergraven zijn en dat de kans op enige kenniswinst bij verder archeologisch onderzoek uitermate beperkt is.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2021

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

